

THE EPISTLE OF PAUL TO TITUS

1 ¹Shí Paul, Bik'ehgo'ihí'naán bána'isiidíí ła'íí Jesus Christ binal'a'á nshłíni k'e'eshchii; díńko bighą shides'a, nnee Bik'ehgo'ihí'naán yitahaslaahí bi'odla' nđzil doleęgo ła'íí dayúwehégo da'anii ágot'eehíí yídaagotsiijh doleęgo, áí bee nnee Bik'ehgo'ihí'naán yikísk'eh ádaat'eego alne'; ²Áí bee dahazhí' ihí'naahíí yiká daadéz'ij, áí Bik'ehgo'ihí'naán, doo lé'ılchóhi da, yee nohwá ngon'ąá lęk'e, ni'gosdzán doo hwahá nnit'aa dadá'; ³Áík'ehgo baa gonyáágee biyati' yaa yánáltihíí yee ch'í'nah ágólaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'naán Hasdánohwiniłíí yengon'ąágo biyati' baa yashti'go shaa det'ąą; ⁴Titus bich'í' k'e'eshchii, nohwi'odla' dała'áhíí bee shiye' nłíni: Bik'ehgo'ihí'naán nohwiTaa ła'íí nohweBik'ehn Jesus Christ Hasdánohwiniłíí biłgoch'oba'íí ła'íí bits'ą'dí' aatét'íi ła'íí ilch'í'gont'ééhíí bee nich'í' goz'ąą le'. ⁵Díí bighą Crete golzeegee nniniłtíí ni', dawahá doo ilch'í'hilzaa dahíí ilch'í'nle'go, kįh nagozniłíí dawago ínashood yá nazįi doleęłíí hahiníł, ániłdishnii n'íí k'ehgo: ⁶Áí nnee doo hagot'éęgo baa dahdaagosit'aa dahi daanliį doo, bi'aa dała'áhi, bichągháshé da'odlaągo, nch'ó'íí dagohíí doo daadits'ag dahíí doo daabiłdi'nii dahi zhá hahiníł. ⁷Ínashood yinádéz'iiníí, bishop holzéhi, Bik'ehgo'ihí'naán yána'iziidíí nliįgo doo hagot'éęgo baa dahgosit'aa dahíí, doo dabízhá bik'eh dahíí, doo hashkee dahíí, doo idlaą dahíí, doo dagoshch'í' bągochįh dahíí, bestso doo yidáhzhí' at'éé dahíí nliį le'; ⁸Bahasta' nakahíí bił nzhooníí, nnee daanł'ééhíí bił nzhooníí, biini' golínií, dávik'ehyú át'ééhíí, godnłsíníí, dabíí ádaagodzaaníí nliį le'; ⁹Bił ch'ígót'ąá n'íí k'ehgo yati' ba'olniihíí nđzilgo yotą' le', áík'ehgo da'anii ilch'ígót'aahíí bee nnee yidag yati' doleęł, ła'íí yits'ą'zhí' ádaat'eehíí da'anii ilch'ígót'aahíí yił ch'í'nah ágole' doleęł. ¹⁰Nnee łáni yati' yił nakaihi, yati' da'íliné ła'íí k'izé'idiłteehíí yee yádaakti', **circumcise** ádaanohwi'dolne', daanohwiłniihíí itisgo: ¹¹Nnee ágádaat'eehíí doo dayúweh yádaakti' dago ádaabi'dilne'go dávik'eh; áí nneehíí doo bee ilch'ígót'aah bígonedząą dahíí bestso hádaat'įhíí bighą yee ilch'ídaago'aahgo nnee bichągháshé biłgo yił nadaagodesgeed. ¹²Ła' itah nłíni, yunáásyú ágone'íí báyo'iiníí gáníí, Cretedí' daagolíni dávik'ehn téda'ilchóhi, dziłká'yú daagolíni

bégódzidíí k'ehgo ádaat'éhi, bił daagoyéé'go daadichinií daanlii, nii. ¹³Díí yaa nagolnii'íí da'anii. Álk'ehgo bił daadntéh, da'anii ilch'ígót'aahíí zhá daayodlaą doleehíí bighą; ¹⁴Jews daanlíni yati' daazhógo ádaagole'íí, la'íí nnee da'anii ágot'eehíí yits'ą'yúgo ádaat'eehíí yendaagos'aaníí doo daidits'ag da doleehíí bighą bił daadntéh. ¹⁵Nnee biini' daanzhooníí ntt'éégo ágot'eehíí zhá yaa natsídaakees: ádá' daanch'íí la'íí doo da'odlaą dahíí nch'ogo ágot'eehíí zhá yaa natsídaakees; biini' daach'ogdgo nt'é ntt'éégo at'éé dagohíí nch'ogo at'éé doo yídaagołsį da daasilii. ¹⁶Bik'ehgo'ihí'nań bídaagonlzi daanii ndi ánádaat'ijłíí bee doo hádaat'įi dago bigózi, bik'edaach'inńiih, la'íí doo da'dits'ag da, la'íí ntt'éégo ánádaat'ijłíí dawa doo yik'eh shijeed da.

2 ¹Ádá' nihíí, dawahá da'aniiigo ilch'ígót'aahíí bikísk'eh ilch'igon'áah: ²Nnee bádaayánhíí gádaabińńii, Nohwiini' daagolįí le', daanohwich'idnłsį le', ídaa daagonohdzaą le', nohwi'odla, la'íí nohwi'įjóóníí, la'íí nohwíni' k'eh ádaanołsinií bee nłdzilgo nasozįi le'. ³Isdzáné bádaayánhíí gádaabińńii, Nohwíí ałdó' nt'é ánádaat'ijłíí bee Bik'ehgo'ihí'nań daadinolįi le', doo ch'inií daaniihíí daanohłįi da le', idlaąhíí doo bik'e isnáh daanohłįi da le', nzhooníí zhá bee ilch'ídaagonoh'aah le'; ⁴Isdzáné áníí nakaiyehíí biini' daagolįigo bika' la'íí bichagháshé bił daanzh'oggo yił ch'ídaagonoh'aah le', ⁵Daagoyáągo, biini' la'íí ánádaat'ijłíí daanzh'oggo, gowa zhá yaa daabiini'go, bika'íí daidits'ago, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo nch'ogo baa yati' da doleehíí bighą, áí dawa yił ch'ídaagonoh'aah, daabińńii. ⁶Nnee áníí nakaiyehíí ałdó', Nohwiini' daagolįí le', daabińńii. ⁷Dawahá bee ntt'éégo ánách'ot'ijłíí bikísk'eh ch'ogaałíí bee ch'í'nah ádinlzi le': da'áígee ilch'igon'áah, gonyáągo la'íí da'anii ánniiigo, ⁸Yati' dábiik'ehíí doo bee naa dahgosit'aa dahíí bee yánłti'; hadín yits'ą'zhį' at'éehíí yik'e ídaayándzi doo, doo hagog'éégo nch'ogíí yee naa yałti' dahíí bighą. ⁹Na'iziidíí daanohłni, nohwinant'a' daadohts'ag le', la'íí dawahá ádaahł'gee nohwinant'a' bił dábiik'ehyú ánádaaht'ijłí le', daabińńii; doo nohwinant'a' t'ązhi' bich'į' yánádaałti'go da; ¹⁰Doo da'noh'įih da, dawahá bee nohwaa daach'ohłíhíí ch'í'nah ádaanołsį; dawahá bee Bik'ehgo'ihí'nań Hasdánohwińiihíí baa ilch'ígót'aahíí nzh'oggo nohwik'izhi' hit'įi doleehíí bighą, daabińńii. ¹¹Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nnee dawa hasdákáh doleelgo bich'į' ch'í'nah alzaa. ¹²Áí Bik'ehgo'ihí'nań doo bikísk'eh ihí'naa dahíí la'íí ni'gosdzán biká' dawahá nch'ogíí hádaaht'iiinií yó'odaant'aahgo bee nohwił ch'ígót'aah, la'íí díí ni'gosdzán biká'gee daagondzaągo, dábiik'ehyú ádaant'eego, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bikísk'eh daahii'naa doleelgo nohwił ch'ígót'aah; ¹³Bik'ehgo'ihí'nań ízigo at'éhi la'íí Jesus Christ Hasdánohwińiihíí bits'ą'idindłáadgo ch'í'nah hileehíí bikádaadéet'įi, áí ndaahónđliigo nohwiya gozh'og; ¹⁴Áń bidilíí bee nanánohwesniigo nch'ogíí dawa bits'ą'dí' hanánohwihes'nilhíí bighą Jesus nohwá n'ádelłti, la'íí bíyéé daahiidleehgo nasdziid ntt'éehíí bich'į' dahdaanłd'oh doleelgo nohwinch'ogíí da'áđihgo ádaanohwiléhíí bighą ałdó'

nohwá n'ádel̄t̄j̄. ¹⁵Díí bee bił nadaagol̄n̄í', bidag yán̄lti', dawahá bee nik'ehgo bił daadntéh. N̄nee doo la' hayaa ánóle' hela'.

3 ¹Binant'a' la'íí daabik'ehíí da'ádaan̄iyú ádaat'eego yínádaal̄n̄iihgo ádaan̄s̄j̄, binadaant'a' daadits'ago, la'íí n̄t'éeego ánádaat'ij̄íí dawa dagoshch'í' ádaile'go, ²Doo hadín nch'q'go yaa yádaakti'go da, doo itch'í' hadaashkeego da, áídá' nzhq'qo ádaat'eego, la'íí n̄nee dawa bich'í' n̄t'éeego ádaat'eego yínádaal̄n̄iihgo ádaan̄s̄j̄. ³Néé ádó' doo daagondzaą da ni', doo daadihiits'ag da ni', nohwich'í' na'deshch'a' ni', nch'í' biká hágot'iiníí la'íí gonedliiníí iltah at'ééhíí bik'eh isnáh daandl̄j̄ ni', iyodaandz̄igo daahii'naa ni', la' bíyééhíí ídáhádaat'ij̄ ni', n̄nee bik'edaan̄n̄iih ni' la'íí ik'edaadin̄n̄iih ni'. ⁴Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań Hasdánohwin̄iil̄íí n̄nee yaa ch'oba'íí la'íí bił daanzhooníí ch'í'nah silj̄ídá', ⁵Nohwaa ch'oba'go hasdánohwin̄il̄, doo n̄t'éeego ánádaahiit'ij̄íí bighą da, áídá' nohwinch'í' nohwá nal'eeldá' nadaagosiidl̄j̄, la'íí Holy Spirit ánídégo ánádaanohwisdlaa, áí bee Bik'ehgo'ihí'nań hasdánohwin̄il̄; ⁶Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ Hasdánohwin̄iil̄íí biláhyú Holy Spirit ch'ída'izkaadgo nohwaa daidez'ąą; ⁷Áík'ehgo biłgoch'oba'íí bee dávik'ehyú ádaanoht'ee nohwiłn̄iidgo, dahazh̄í' ihí'naahíí bee daahin'naa doleełíí ndaahóndlii. ⁸Díí ágolzeehíí da'an̄ii ágolzéhi, díí ádishn̄iihíí dayúweh baa yánánltihgo hasht'íí, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań daayosdl̄ądíí n̄t'éeego ánádaat'ij̄íí dayúweh ye'ánádaat'ij̄íí doleeł. Áí n̄t'éeé la'íí n̄nee bá nzhq. ⁹Doo daagoyąą dago laha'dit'áhíí, hadaashchiiníí baa na'goni'íí, h̄ł nadaagonlkaadíí, la'íí begoz'ąąhíí bighą hadaashkeego laha'dit'áhíí doo baa nannáá da; áí doo íl̄j̄ da, doo nt'é bee al̄néh da. ¹⁰N̄nee dabíí h̄t'íyú odlaaníí nakidn bich'í' yásín̄lti'dá', doo nidits'ag dayúgo yó'odn'áah; ¹¹N̄nee ágát'ééhíí da'an̄ii ágot'eehíí yits'ą'zh̄í' dahiyaago, doo bik'ehyú át'éé dago, dabíí ídángot'áni at'éé bígon̄s̄j̄. ¹²Ártemas dagohíí Tíkikas nich'í' del'a'dá' dáhadnl̄n̄ihgo Nicópolisyú shaa n̄n̄áh: akú shehaigo ngoní'ąą. ¹³Zénas, begoz'áni n̄t'éeego yígólsini, la'íí Apóllos biłgo dahdi'aashyú bich'on̄iihgo doo nt'é yíd̄ih daanl̄j̄ da le'. ¹⁴Bił ínashood daandliiníí n̄t'éeego nada'iziidgo yídaago'aah le', áík'ehgo dabíí ídeedaahi'naa, la'íí dawahá yíd̄ih daanliiníí yich'odaan̄ii doleeł. ¹⁵N̄nee bił nahashtááníí dawa, Gozhqó, daan̄iñii. Bił dała' da'ohiidl̄ąago bił daanjooníí, Gozhqó, shá biłn̄n̄ii. Daanohwigha Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé.